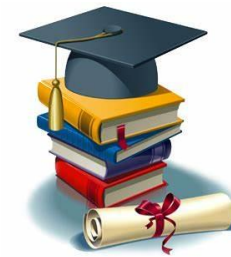

- **MÖVZU** : “Təhsil” sahəsi ilə bağlı statistikalar

- **MƏNBƏ** : Dövlət Statistika Komitəsi

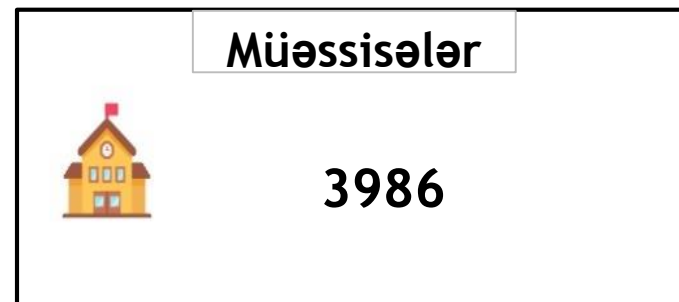
Mündəricat

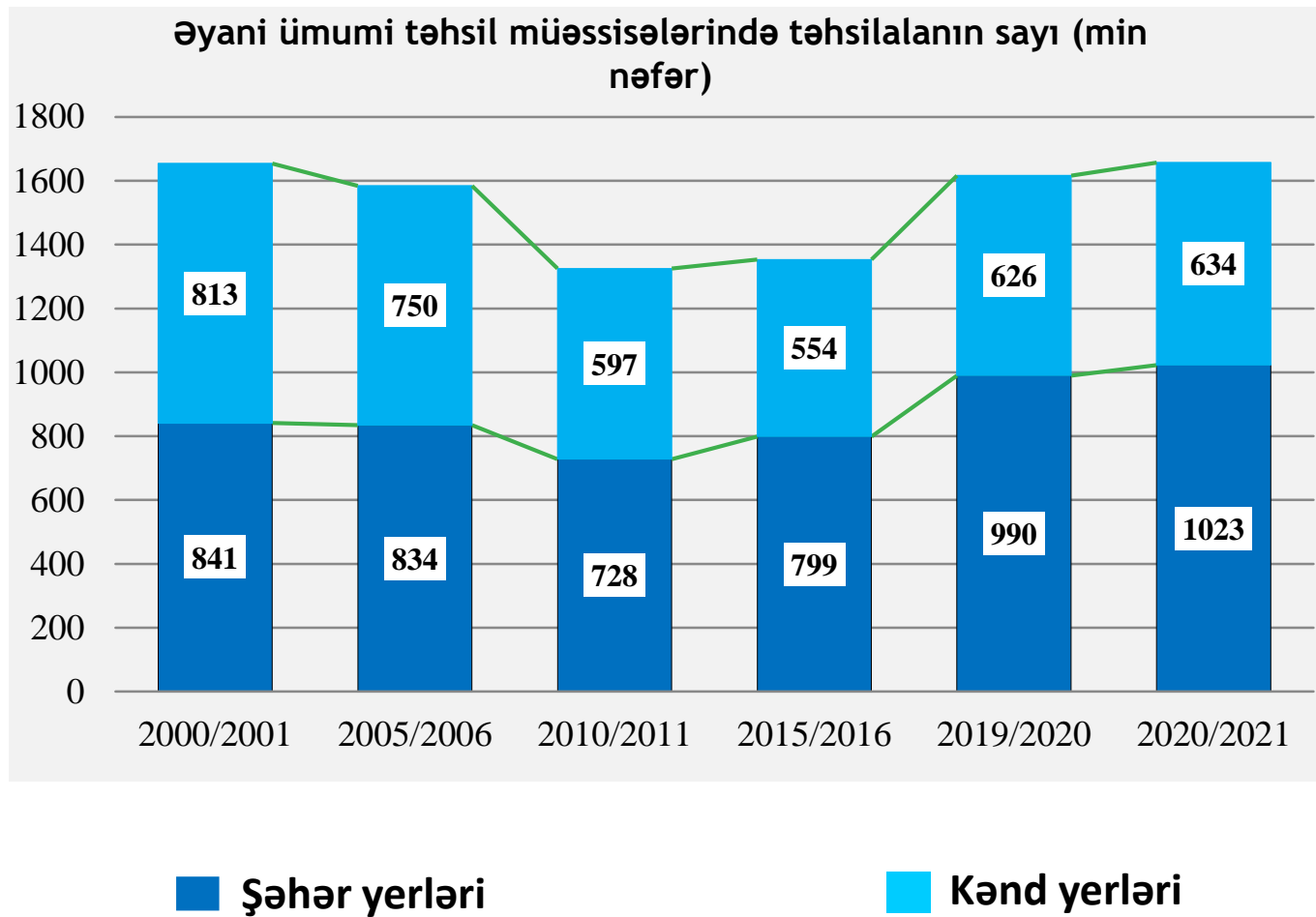

Göstəricilər :

- ❖ Əyani ümumtəhsil müəssisələri üzrə (3-5)
- ❖ Orta ixtisas təhsili müəssisələri üzrə (6-8)
- ❖ Ali təhsil müəssisələri üzrə (9-10)
- ❖ Peşə təhsili müəssisələri üzrə (11)
- ❖ Məktəbəqədər təhsil müəssisələri üzrə (12-13)
- ❖ Fəlsəfə və Elmlər doktoru proqramını həyata keçirən müəssisələr üzrə (14)
- Azərbaycan və digər MDB ölkələrindəli ali təhsil müəssisələri (15)
- Əlavə məlumatlar (16-18)
- Nəticə

2010-2018 arasında Əyani ümumtəhsil müəssisələrində müəllimlərin
və şagirdlərin ortalama sayı

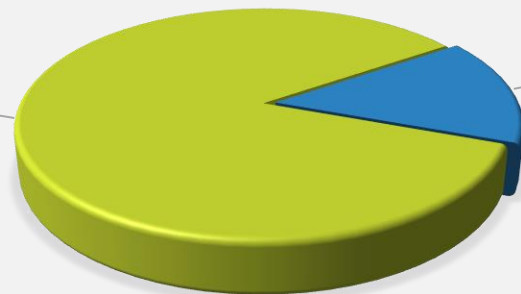

Bu göstəricidə Şəhər yerlərində azalma, Kənd yerlərindəki müəssisələrdə isə artma müşahidə olunur.

2000/2001 və 2020/2021' də qeydə alınan göstəricilərə nəzər saldıqda, Şəhər yerlərində 21.6 %-lik artma, Kənd yerlərində isə 22 % azalma mövcuddur.

birinci
növbədə
1st shift
78,8%

ikinci və
üçüncü
növbələrdə
2nd and 3rd
shift
21,2%

2020/2021-Cİ TƏDRİS İLİNİN ƏVVƏLİNƏ ƏYANI ÜMUMİ
TƏHSİL MÜƏSSISƏLƏRİNDƏ TƏHSİLƏLƏNƏN DƏRSLƏRİNİN
NÖVBƏLİYİ ÜZRƏ BÖLGÜSÜ, FAİZLƏ

2020/21-ci tədris ilində əyani ümumtəhsil müəssisələrində təhsilənlərin növbə bölgüsünə nəzər saldıqda, aydın bir şəkildə görünür ki, birinci növbədə təhsil alanlar əksəriyyət təşkil edir (78.8%). Amma bu hal təhsil müəssisələrində sıxlığa yol açır. Bunun qarşısını almaq üçün təhsilənlərin sayı bərabər paylanmalıdır.

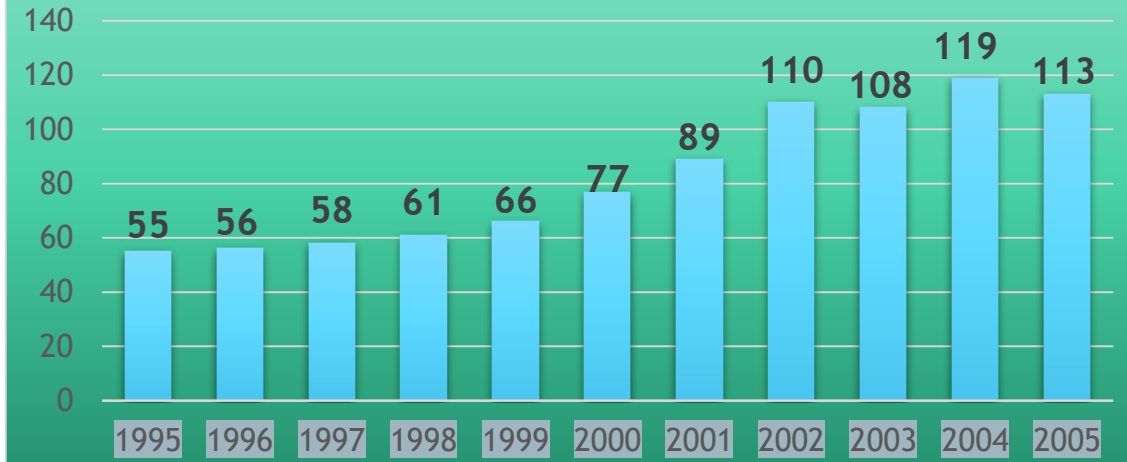
Orta İxtisas Təhsili Müəssisələri

Göstərici	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olunan tələbələrin sayı (nəfər)	15884	16841	18586	21275	14337	13845	15139	15467	17963
Orta ixtisas təhsili müəssisələrini bitirmiş mütəxəssislərin sayı (nəfər)	14559	14673	15880	12591	14768	16432	17093	16299	12361

2010-2013 -cü illər arasında Orta ixtisas təhsil müəssisələrinə qəbul olunan tələbələrin sayı bitirənlərin sayından çox olmuşdur və bu müsbət dinamikaadır. Amma 2014-2017 -ci illər arasında əksinə müəssisələri bitirmiş mütəxəssislərin sayı daha çox olmuşdur.

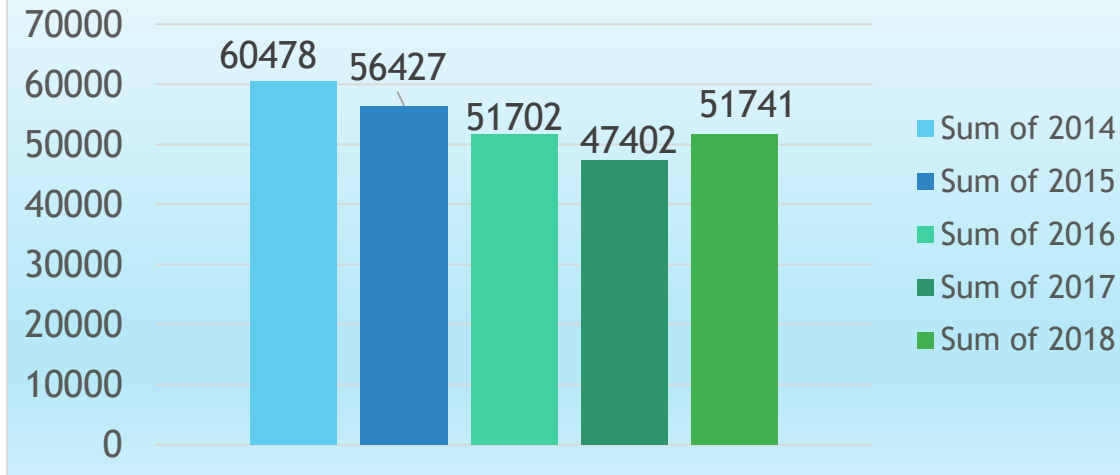

Orta ixtisas təhsili müəssisələrindəki ortalama professor-müəllim sayı(1995-2005)

1995-2005-ci illər arasında Orta ixtisas təhsili müəssisələrindəki professor-müəllim sayında 2 dəfədən çox artma müşahidə olunur

Orta ixtisas təhsil müəssisələrində tələbələrin sayı(2014-2018)

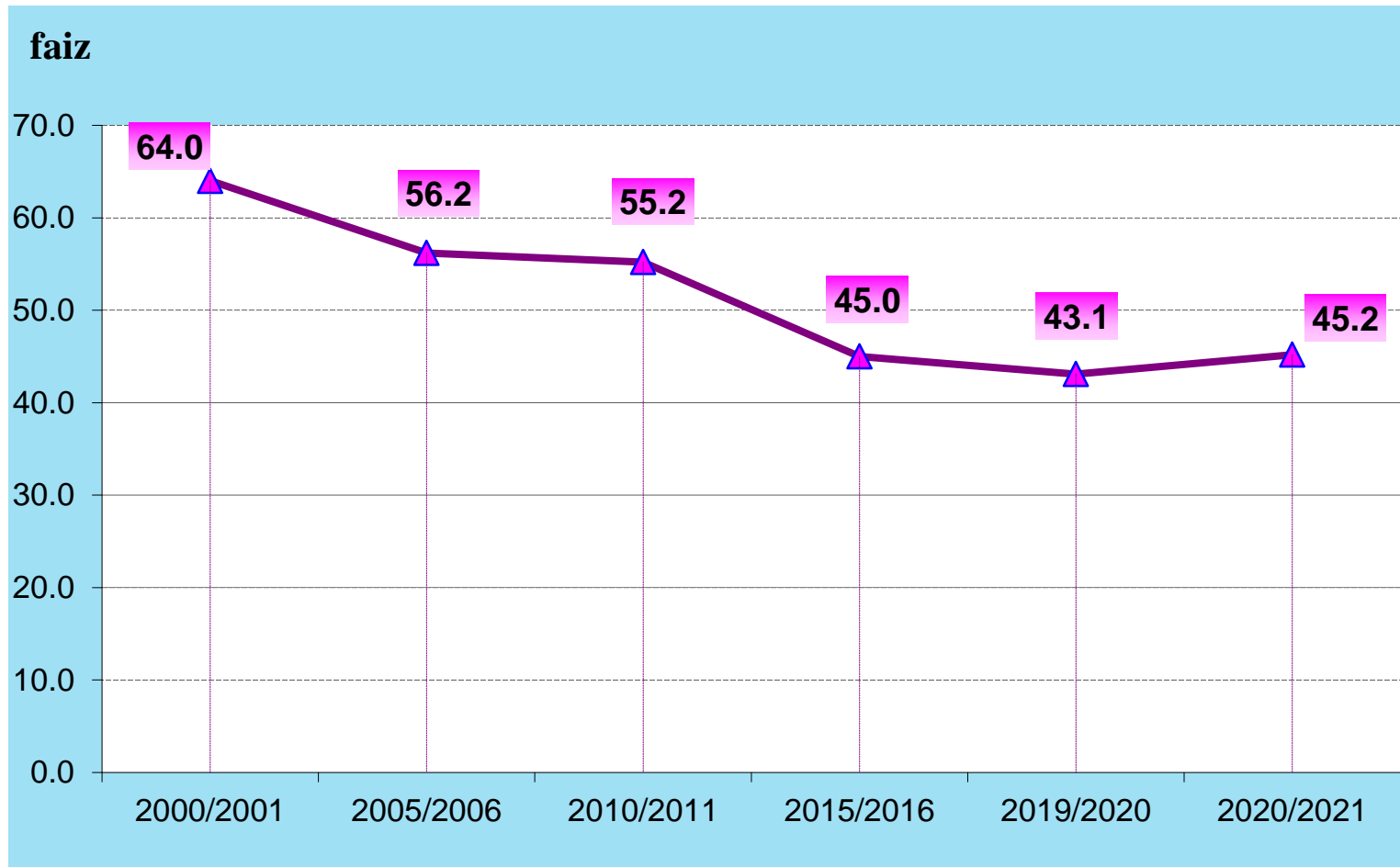

2014-2018 ci illər arasındakı tələbələrin sayında isə əksinə azalma müşahidə olunur. 2014-cü ildə 60478 tələbə təhsil aldığı halda, 2018-ci ildə isə 51741 tələbə təhsil almışdır.

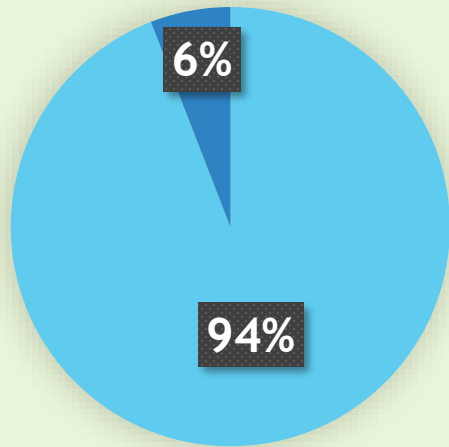
Dövlət orta ixtisas təhsili müəssisələrinin əyani şöbələrində
təhsil alan

tələbələrin ümumi sayından təqaüd alanların xüsusi çəkisi

Ali Təhsil Müəssisələri

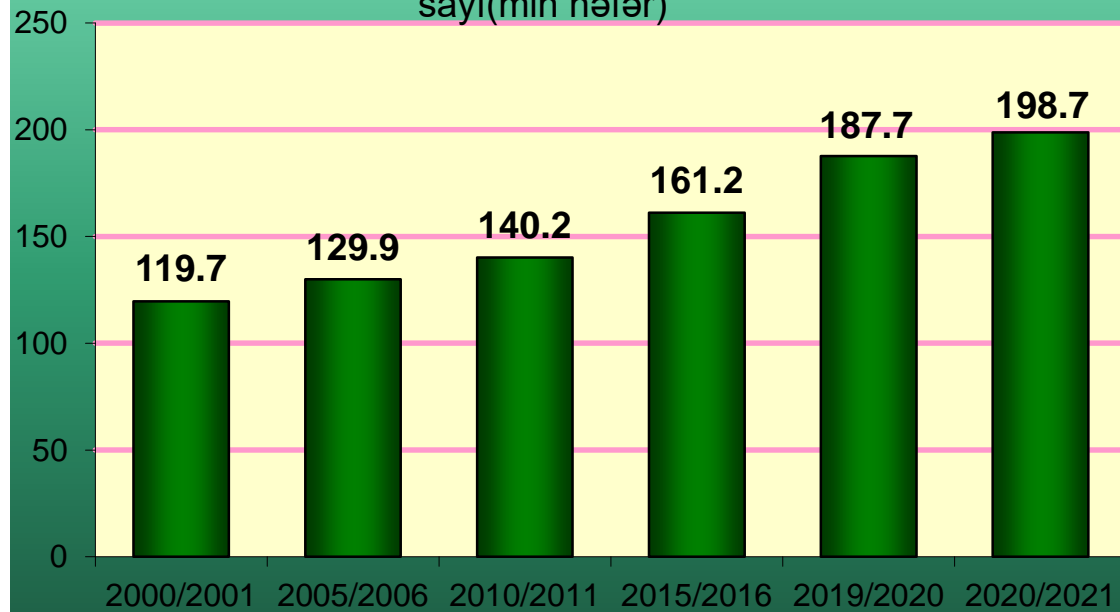
1995-2005

■ Ali təhsil müəssisələrini bitirmiş mütəxəssislərin ümumi sayından bakalavr diplomu alanlar (nəfər)

■ Ali təhsil müəssisələrini bitirmiş mütəxəssislərin ümumi sayından magistr diplomu alanlar (nəfər)

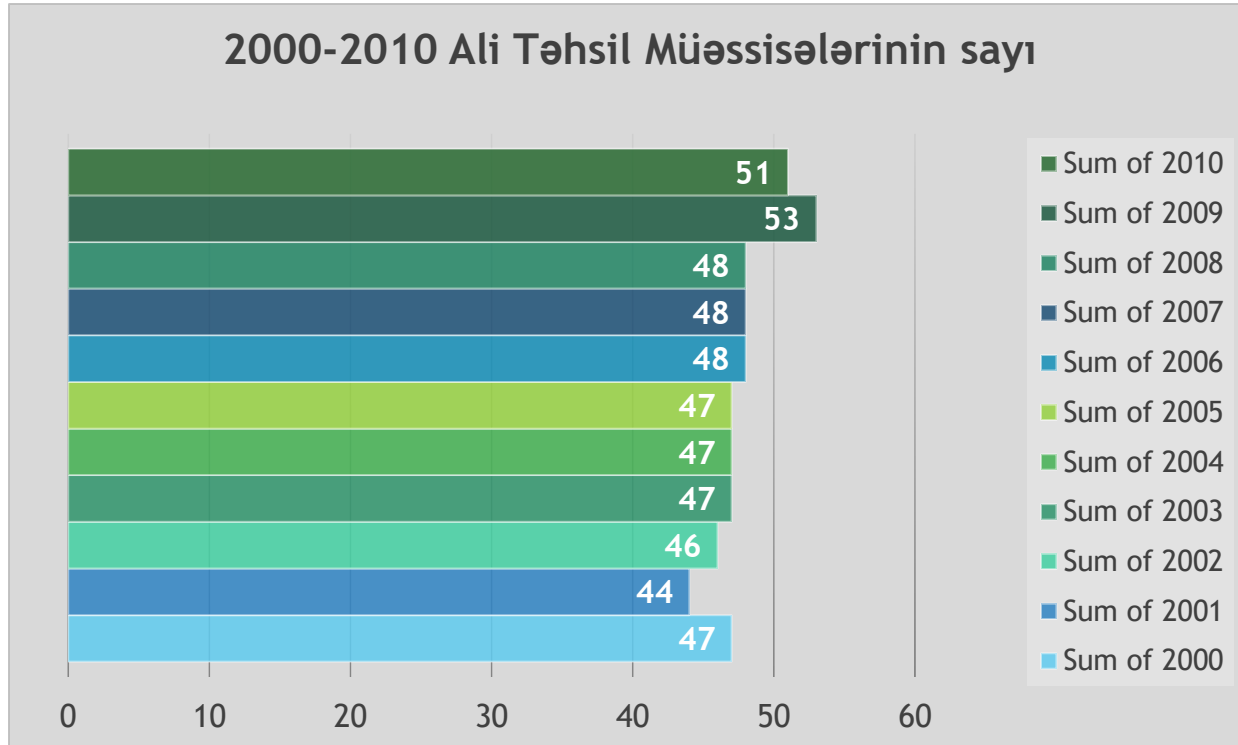
Ali Təhsil müəssisələrində təhsil alan tələbələrin sayı(min nəfər)

2000-2021 -ci illər arasında Ali Təhsil müəssisələrindəki tələbələrin saylarına baxsaq, burada müsbət dinamika müşahidə olunur. Tələbələrin sayı 65.9 % artmışdır.

Ali Təhsil Müəssisələri

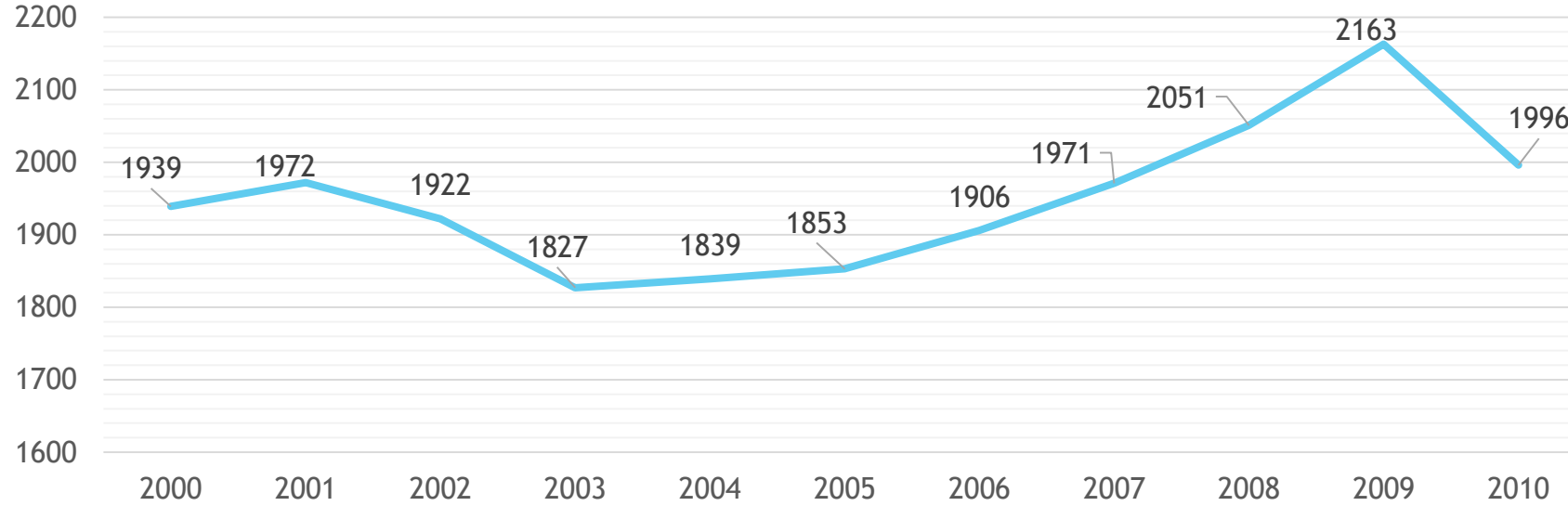

10 il ərzində Ali Təhsil müəssisələrinin sayında az da olsa artma müşahidə olunur. Amma bu yenə də kifayət etmir. Yeni ali təhsil müəssisələri açılmalı və gənc tələbələrin təhsil təminatı yüksək səviyyədə olmalıdır.

Peşə təhsili müəssisələri

2000-2010 Peşə təhsili müəssisələrində müəllimlərin sayı (nəfər)

Göstərici	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Peşə təhsili müəssisələrinin sayı (ədəd)	108	109	108	108	112	113	113	112	111
Peşə təhsili müəssisələrində tələbələrin sayı (nəfər)	25562	27330	28993	30664	29234	25414	24482	23814	24024

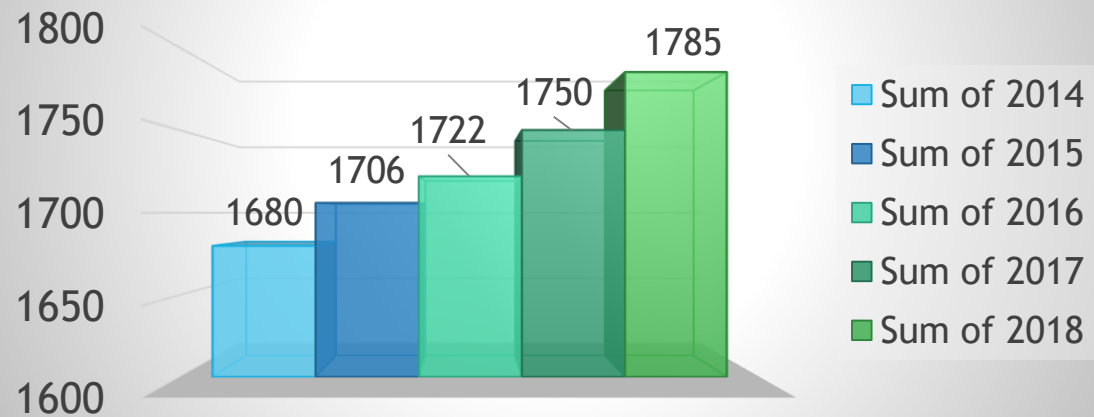
Məktəbəqədər Təhsil Müəssisələri

Uşaqların sayı

102.405

Məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin sayı

Məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin sayında da artma müşahidə olunur. 5 il ərzində 6.25 % artımla bu tip müəssisələrin sayı 1785-ə yüksəlmişdir.

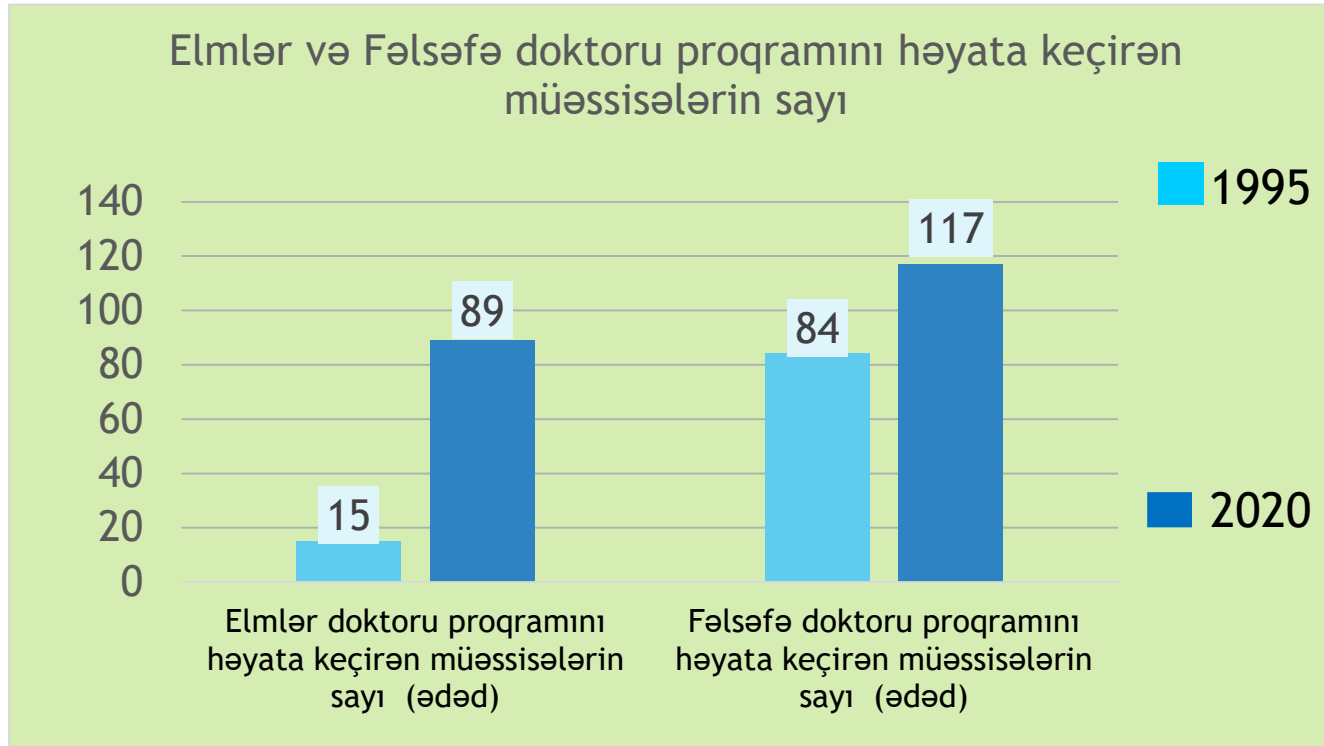
Məktəbəqədər təhsil müəssisələrində tərbiyə alan və ümumtəhsil məktəblərində məktəbəhazırlığa cəlb olunmuş uşaqların 1-5 yaşlı uşaqların ümumi sayında xüsusi çəkisi, faizlə (ilin əvvəlinə)

	2001	2006	2011	2016	2019	2020	2021
cəmi	<i>16.9</i>	<i>21.1</i>	<i>18.9</i>	<i>15.5</i>	<i>28.5</i>	<i>31.3</i>	<i>32.0</i>
şəhər yerləri	<i>21.0</i>	<i>27.4</i>	<i>25.8</i>	<i>22.3</i>	<i>39.8</i>	<i>44.1</i>	<i>44.8</i>
kənd yerləri	<i>12.2</i>	<i>14.4</i>	<i>11.9</i>	<i>8.9</i>	<i>17.9</i>	<i>19.6</i>	<i>20.1</i>

Ən böyük artma dinamikası şəhər yerlərində qeydə alınıb(2.1 dəfə)

Fəlsəfə və Elmlər doktoru proqramını həyata keçirən müəssisələr

Elmlər doktoru proqramını həyata keçirən müəssisələrin sayı 25 il ərzində 4.9 dəfə artmışdır.

Fəlsəfə doktoru proqramını həyata keçirən müəssisələrin sayı isə 39.2 % artaraq 117-yə yüksəlmişdir.

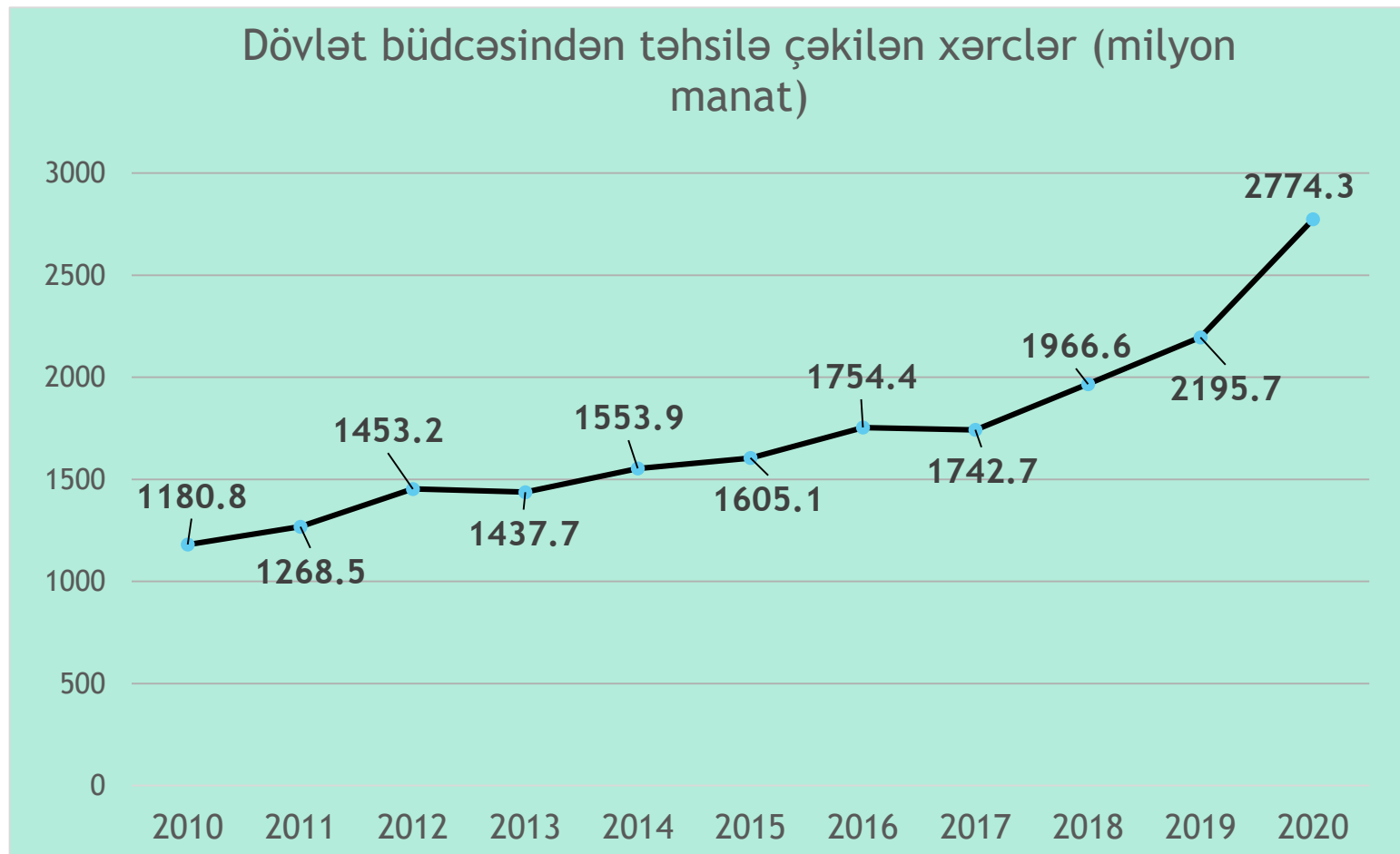

MDB-yə üzv olan ölkələrdə Ali təhsil müəssisələrindəki tələbələrin sayı
(əhalinin hər 10000 nəfərinə)

MDB ölkələri	2000	2005	2010	2015	2020
 Azərbaycan	150	154	156	168	199
 Belarus	282	393	467	354	282
 Ermənistan	189	304	353	322	269
 Moldova	217	351	303	230	227
 Qazaxıstan	297	510	378	260	307
 Qırğızıstan	384	447	441	346	325

Bəzi MDB ölkələrindəki statistikaya nəzər saldıqda görünür ki, Qırğızıstanda tələbələrin sayında azalma müşahidə olunur. 2000-ci ildə əhalinin hər 10000 nəfərinə 384 tələbə düşərkən, 2020-ci ildə isə bu rəqəm 15.3 % azalaraq 325-ə enmişdir. Azərbaycana gəldikdə isə burda müsbət dinamika müşahidə olunur (32.6%)

Azərbaycan Respublikasının Dövlət büdcəsindən təhsil üçün ayrılan xərclər hər il artır. Hər il yeni təhsil müəssisələri istifadəyə verilir və tələbələrin, şagirdlərin daha keyfiyyətli təhsil alması üçün şərait yaradılır. Yalnız 2013-cü ildə bir qədər azalma müşahidə olunur. Ümumilikdə isə 2010-2020-ci illər arasında 134% artma mövcuddur.

2019/2020-ci tədris ilində təhsil müəssisələrində təhsilalanlar və tələbələrin dərslə davamiyyəti, faizlə

	Cəmi	o cümlədən	
		kişilər	qadınlar
Əyani ümumi təhsil müəssisələrində			
Təhsilalanların buraxdığı günlər	0.6	0.6	0.5
o cümlədən:			
xəstəliyə görə	0.3	0.3	0.3
digər səbəblərə görə	0.3	0.3	0.2
Orta ixtisas təhsili müəssisələrində			
Tələbələrin buraxdığı günlər	1.0	1.1	0.9
o cümlədən:			
xəstəliyə görə	0.3	0.3	0.3
digər səbəblərə görə	0.7	0.8	0.6
Ali təhsil müəssisələrində			
Tələbələrin buraxdığı günlər	1.4	1.1	1.7
o cümlədən:			
xəstəliyə görə	0.3	0.3	0.4
digər səbəblərə görə	1.1	0.8	1.3

Şəhər və rayonlar	Əyani ümumtəhsil müəssisələri	Onlarda şagirdlərin sayı,nəfər
Bakı şəhəri- cəmi	28	13791
o cümlədən:		
Binəqədi rayonu	2	714
Xətai rayonu	3	1073
Nərimanov rayonu	5	3076
Nəsimi rayonu	4	1713
Nizami rayonu	1	1198
Sabunçu rayonu	1	385
Səbail rayonu	3	795
Yasamal rayonu	9	4837
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	4	1440
o cümlədən:		
Sumqayıt şəhəri	2	274
Abşeron rayonu	2	1166

Bakı şəhəri və Abşeron rayonu üzrə 2020/2021-ci tədris ilinin əvvəlinə qeyri-dövlət əyani ümumi təhsil müəssisələri

NƏTİCƏ

- Ümumi statistikalara nəzər saldıqda müsbət dinamika olduğunu demək mümkündür.
- Əlbəttə ki, bu kifayət deyil və bu sahədə daha çox addımlar atılmalıdır.
- Keyfiyyətli təhsilin təminatı üçün əlbəttə ki, ilk növbədə təhsilverənlərin təhsili keyfiyyətli olmalıdır. Və bunun üçün də yeni təhsil müəssisələri tikilməli və lazımi şərait qurulmalıdır.
- Şagirdlərin, tələbələrin daha bilikli və savadlı yetişdirilməsi üçün nəzəri təhsillə yanaşı eyni zamanda təhsilalanlara praktiki biliklər də ötürülməlidir. Bunun təmin olunması üçün təhsil müəssisələrində praktika otaqları, laboratoriyalar qurulmalıdır.
- Eyni zamanda təhsilalanlar da bu məsələyə ciddi və məsuliyyətli yanaşmalıdır. Çünki təhsilsiz bir cəmiyyətin inkişaf etməsi heç bir halda mümkün deyil.

Təşəkkürlər.

